

Slavko in Andrej Vitez

Avtor: Milan Belec

Lep decembrski dan me je pripeljal v idilično kraško vas Plešivica, ki se nahaja ob glavni cesti med Sežano in Divačo.

Slavko je v domačih krajih poznan kot vesten vulkanizer. V njegovo delavnico prihajajo domačini, veliko pa je tudi takih, ki pridejo iz oddaljenih krajev. Vsi, ki stopijo v njegovo delavnico, kjer sin Andrej nadaljuje očetovo dejavnost, so presenečeni nad lepo urejenostjo in bogato opremljenostjo z izvirnimi eksponati.

Ob dveh dvigalih so stene polne motornih koles. Vsako ima lično izdelan nosilec, na katerega je vozilo postavljeno. Vrstijo se letniki od 1930 pa naprej, vseh skupaj je 82. Ne le, da so motorji lepi in posebni, vsak izmed njih tudi deluje, je vozen in Slavko ga z veseljem tudi vžge. Zbiranje teh motorjev traja nekaj več kot 12 let. Do zbiranja je prišlo povsem spontano. Ko je postavil prvo vozilo v vulkanizersko delavnico, so ga stranke z velikim zanimanjem opazovale. V času, ko so ljudje čakali na opravljeno storitev mojstra vulkanizerja, se je razvijala debata o vozilih. Marsikatera od strank je imela motor ali poznala koga, ki ga ima. Slavko je seveda postavil vprašanje kje je to, ali se prodaja ali pa je kakšen način, kako priti do vozila. Ni ostalo le pri pogovorih. Slavko je vozila nakupoval, nekatera so bila draga, kakšna pa tudi podarjena. Dostikrat so bila ta podarjena najdražja, saj je bilo potrebno za uslugo zamenjati prenekatero gumo.

Zbirka je nastala v tem času iz preprostega razloga, ker je Slavko zanesenjak, ki kupi motor skoraj na vsakem sejmu, ki ga obišče. Ima pa tudi veliko srečo, saj je sin Andrej podedoval vse vrline po očetu in kot spreten mladenič le-te izkoristi v vseh pogledih. Zbirka se bo gotovo izpopolnjevala tudi po zaslugi Andreja.

Posebna vozila pa imajo še večjo vrednost, saj jih je kar nekaj, za katere je poskrbel Slavko na ta način, da jih je izdelal sam iz ostankov motorjev in različnih delov. Avtomatik, katerega poganjata dva motorja, je edinstven. Dva motorja, kar pomeni dvojna moč - oba delujeta obenem, vozilo dosega tako hitrost do 70 km na uro. Tudi invalidsko vozilo je dobilo še en motor. Pravi posebnost pa je motor z rezervnim kolesom, tudi tega je Slavko naredil iz različnih delov, saj se je zaradi obrabe kolkov težko povzpел na motor. Sestavil je motorno kolo, ki mu je dobro služilo, z njim je obiskal veliko srečanj po Sloveniji, Hrvaški in Italiji. S sinom Andrejem sta prepotovala velik del Slovenije, bila sta vedno posebno cenjena udeleženca, saj sta poleg zanimivih vozil imela s sabo tudi instrumente, iz katerih sta izvajala prijetne melodije ter tako razveseljevala marsikatero oldtimersko družino.

Zanimivo ju je poslušati, ko vzameta v roke instrumente, vsak jih igra po več, oba sta samouka. Melodije odmevajo po delavnici in tisti čas, ko ni strank, izkoristita za glasbeno vajo. Veliko nastopata na različnih prireditvah, kjer se zbirajo glasbeniki, ki gojijo lepo ljudsko glasbo.

Presenečila me je zbirka instrumentov, harmonik je več kot trideset in vsako lahko vzameš v roko in iz nje izvabiš prijetne zvoke. Ob harmonikah je še mnogo drugih instrumentov, nekateri so prave zgodovinske vrednote. Med instrumenti pa lahko vidiš premnoge drobne predmete, ki pričajo o naši preteklosti. Vsak je spomin na trenutek, ki nam je ostal v prijetnem spominu. Slavko res nikoli ne miruje. Pokazal mi je, kako v kleti pripravljala brinje za kuhanje. Ročno nabrano kraško brinje, ki so ga nabirali vsi člani družine, kvasijo v velikih kadeh. Zimski meseci so čas, ko Slavko zakuri v kotel in prične s kuhanjem. Tudi tokrat je v majhnem prostoru lepo dišalo. Najprej priteče nekaj malega izjemno cenjenega brinovega olja, za tem pa prične teči izvrsten brinjevec. Zdravilni učinki tega domačega žganja pa se bodo pokazali takrat, ko ga bom doma sam poskušal.

Tudi vam priporočam, da obiščete družino Vitez. Za lepo urejeno dvorišče, vrt in kuhinjo skrbita žena Tatjana in nona Marta, ki nam v izvirni govorici povesta, kaj vse se dogaja pri njihovi hiši. Tudi hčerka Liljana večkrat poprime za delo in zapoje, a je tokrat ni bilo doma.

Do sedaj sem poznal Slavka kot dobrega prijatelja in oldtajmerja, s katerim sva bila na mnogih srečanjih, tudi kot muzikanta, ki je z veseljem raztegnil meh. Še posebno pa sem bil vesel, saj si je velikokrat vzel čas in poklical po telefonu ter povprašal kako nam gre.

Tokrat zapuščam kraj z lepimi občutki, saj sem spoznal, da je Slavko dober družinski človek, res pravi prijatelj in velik ljubitelj starih vozil ter ljudske glasbe.